

ÖNSÖZ

Akademim Yayınları'nın *Scholium* serisi genelde tek bir temayı derin ama sindirilebilir şekilde ele almayı hedeflemektedir. Yalnızca bilgi aktarımını değil yazan kişinin yorumunu ya da bakış açısını da barındırır. Bu amaçla bu kitap bir “ders kitabı gibi” değil daha çok, monografi/deneme biçiminde yapılandırılmıştır ve hem meslekten olan hem de genel okura yönelik kapsamlı bir özet sunmayı amaçlamaktadır. Böylece, meslekten olanlara bir genel bakış, meraklı genel okura teknik bilginin sadeleştirilmiş biçimde sunulması, hastalara ve yakınlarına ise hem iyi bilinen hem de henüz net olmayan şeylerin açıklıkla gösterilmesi hedeflenmiştir.

Kitap fikrinin ortaya çıktığı ilk anda, daha genel bir başlık yerine “Bipolar Bozukluk Üzerine” seçimi çok da emin olamamama neden olmuştu. Örneğin “Psikiyatri Üzerine” ya da “Ruh Sağlığı Üzerine” kitabı, bu seriye çok daha uygun olurdu diye düşünmüştüm. Öte yandan “Bipolar” sözcüğünün günlük hayatın içinde nasıl yer aldığına bakınca, örneğin özellikle küresel iklim değişikliğini “Ha-

valar bipolar” diye veren bir sosyal medya haberini de görünce, bu sözcüğün ne kadar yanlış kullanıldığını ve böyle bir kitabın gerekliliğine ikna oldum.

Seksenlerin ortalarında mesleğe başladığımda, o dönemdeki çoğu meslektaşım gibi ben de psikiyatrinin sadece psikodinamik yanlarına ilgi duyuyor, tüm insan davranışlarının ve doğal olarak da bu alandaki hastalıkların sebeplerinin çocukluktan bu yana geliştirdiğimiz ilişkilerde aranması gerektiğini düşünüyordum. Sonra psikiyatrinin biyolojik yanı ve 1980’li yıllarda yükselmekte olan psikofarmakoloji ile tanıştım. Uzmanlık eğitimin sırasında önce biyopsikososyal bütünlük öğretisi sonra da “Beyin On Yılı – *The Decade of Brain*” vurgusu bugünkü psikiyatri anlayışımı oluşturdu. Poliklinikte çalışırken bipolar bozukluğu olan hastaların yaşam sürecini, nasıl evrelerden geçtiklerini merak ederek onları belli bir düzen içinde görmeye, hastanenin dosya sisteminden ayrı bir fihriste kaydederek süreci izlemeye başladım. Hastane yönetimlerinin de beni bu konuda destekleyen ve yüreklendiren tutumları önümü açtı. Böylece, bu merakın zamanla kurumsal bir zemine taşınmasıyla, çalıştığım hastanede bir “*Duygudurum Merkezi*” kurulmasına ön ayak oldum ve hastaların ayaktan sistematik izlemi başladı. Sonuç olarak, meslekte geçirdiğim 40 yıl boyunca, ağırlıklı olarak çalıştığım ve çalışmayı sevdiğim bu

alan üzerinde deneyim kazandım; ülkemizde ve dünyada bu alanda çalışan meslektaşlarımla işbirliği içinde bilgi ve görgümü büyütme fırsatı buldum. Bu kitap da bütün bu deneyim ve kazanımların ışığında yazıldı.

Kitap temelde üç eksen üzerinde ilerleyecek: I) Bilgi ekseni ki burada tanımlar, tarihçe, epidemiyoloji, biyolojik ve psikososyal etkenler, tedavi yaklaşımları bulunacak. II) Tartışma ekseni. Burada da tanı sınırlarına, hastalığın yelpazesi içinde yer alan irili ufaklı tablolara, ek tanılara, tedavideki gri alanlara, kuramsal ile uygulama arasındaki mesafeye odaklanarak ilerleyecek. III) Gözlem ekseni. Bu tür kitaplarda en çok merak edildiğini ama az yer verildiğini düşündüğüm kişisel klinik gözlemler, sık karşılaşılan güçlükler ve bir de benim kendi mesleki yolculuğumda değişen bakış açım yer alacak. İsteyen okur kitabı baştan sona izleyebilir; isteyen de kendisinin, hastasının ya da bir yakınının yaşadığı güçlüklerle ilgili bulduğu bölümleri öne çekebilir. Doğal olarak, daha teknik kısımlar yüzeysel geçilip gerekirse geri de dönülebilir.

Umduğunuzu bulabilmeniz umuduyla...

Temmuz 2026